

Vrátna dolina, 21.6.2014

Po deseti letech se vracíme na hřeben, který od západu uzavírá Vrátnou dolinu v Malé Fatře...

Vrátna dolina – rozsáhlá dolina v Krivánské části Malé Fatry, středisko letní i zimní malofatranské turistiky. Území Vrátné ohraničuje věnec vrcholů – na severu Boboty, na východě Velký Rozsutec a Stoh, na jihu Poludňový grúň, Chleb a Velký Kriváň, na západě Kraviarske, Baraniarky a Sokolie. Rozděluje se na další dvě doliny Starou a Novou dolinu, které odděluje Grúň. Působivý je především úzký vstupní kaňon Tiesňavy s několika vodopády, které vytváří říčka Varínka, vyvěrající v závěru doliny. Skály z dolomitu vytvářejí zajímavé útvary nazvané Skalní město, Mnich, Velbloud, Pět formanů a jiné.

Terchová - Obec Terchová byla založena roku 1580, její vznik souvisí s kolonizací podle

valašského práva. Postupem doby se původní valašská osada změnila na pastevecko-rolnickou obec. Od druhé poloviny 17. století byla součástí panství Teplička. Obec se postupně rozvíjela, ale po dlouhém období sucha v druhé polovině 19. století, které vyústilo v morovou epidemii, začali lidé nehostinný kraj opouštět. V roce 1944 za osvobozovacích bojů shořelo v obci 155 domů.

V roce 1731 byl v obci vybudován kostel sv. Martina. Ten v 30. letech 20. století kapacitně nestačil, proto byl v letech 1942÷49 postaven nový kostel sv. Cyrila a Metoděje. Protože jde o největší cyrilometodějské kostel na Slovensku, začali zde místní obyvatelé od roku 1990 pořádat Cyrilometodějské dny.

V kostele je trvale umístěn pohyblivý betlém. Ten začal vznikat v roce 1976, jeho autorem byl vesnický řezbář Štefan Hanuliak se svými přáteli. Betlém je rozdělen do tří částí – Prvá představuje „starou“ Terchovou s jejími řemesly a koloritem, druhá „skromný“ Betlém, jako místo Ježíšova narození a třetí „přepychový“ Jeruzalém.

V lednu 1688 se v osadě u Jánošů narodil asi nejznámější Terchovský rodák, Juraj Jánošík, jako druhé z pěti dětí Martina a Anny Jánošíkových. V roce 1707 se dal zverbovat do kuruckého vojska v povstání Františka II. Rákocziho (Kuruci – podle maďarského označení křížáků, nebo podle německého Kruzturnen, křesťanští Turci, turecké označení uherských utečenců zpod habsburské nadvlády). Pravděpodobně 1708 zajat v bitvě u Trenčína, později sloužil v císařském vojsku, z kterého byl uvolněn na konci roku 1710. Jeho zbojnická kariéra začala přepadem židovských kupců ve Vsetíně v září 1711, a pokračovala na západním a severním Slovensku a ve Slezsku do března 1713, kdy byl v Klenovci zajat, odsouzen a 17. března 1713 na popravišti Šibeničky u Liptovského Mikuláše popraven. V roce 1988 byla v obci postavena Jánošíkova socha.

Základní trasa našeho výletu vede z Terchové, místní části Vyšné Kamence (490 m). Odtud vystoupáme po modré značce přes Obšivanku (zleva žlutá zn. z Terchové) na Malé Nocľahy (1000m). Zde odbočíme doprava na žlutou značku po hřebeni na vrchol Sokolie (1172m) a z něj sestoupíme do sedla Príslop (916m). Ze sedla pokračujeme po modré značce po skalnatém hřebeni, který od západu uzavírá Vrátnou dolinu, přes Baraniarky (1270m), Žitné (1265m) a Kraviarske (1361m) do sedla za Kraviarskym (1228m). Ze sedla sestoupíme po zelené značce doleva z hřebenu do Vrátné doliny (700m) a dále asi 500 doprava po silnici k chatě Vrátna (750 m). Ti kdo se rozhodnou pro celou trasu ujdou necelých 13 km a zdolají převýšení asi 1350 m, potřebný čas pro zdolání trasy asi 6,5 hodiny

Kratší varianta – nabízí se dvě varianty sestupu ze Sokolího. Buď ještě před vrcholem (cca 0,5 km za Malými Nocľahmi) odbočit doleva na zelenou značku na chatu pod Sokolím a na Starý Dvor (5,6 km, 580 m převýšení), nebo ze sedla Príslop pokračovat po modré značce tamtéž (8,2 km a 750 m převýšení, asi 3 ¼ hodiny).

Pro ty, kteří se chtějí vyhnout strmému výstupu na Malé Nocľahy se nabízí další varianta: poté to vystoupí skupina na trasu na Sokolie pokračují autobusem do osady Biely Potok k hotelu Diery, k vyústění soustavy soutěsek a kaňonů zvaných Jánošíkovy diery. Odtud absolvují podle vlastního uvážení cestu přes Dolné diery, Nové diery a případně Horné diery a svou cestu ukončí v osadě Štefanová.

Předpokládaný odjezd autobusu: Štefanová 16:45, Starý Dvor 16:50, Vrátna 17:00

